

Szerkesztési iroda:

Nagyberek Zápolya-
utea 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagyberek-
rek, Zápolya-ut. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felolvasó szerkesztő: Semfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
:: :: detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagyberek, 1913.

XLII. évfolyam, 233. szám.

Péntek, október 10.

A kormány munkaprogramja.

— okt. 10.

A nemzeti munkapárt legutóbbi érte-
kezletén Tisza István gróf egy gyönyörű,
szinte korszakos munkaprogramot tárt
az ország elé. A miniszterelnök fejte-
gései, amelyekkel a kormány munka-
programjának ismertetését kísérte, min-
denkit meggyőzhet arról, hogy a kormány
és pártja nem színes szappanbuborékokat
fúj a levegőbe, hanem valódi munkát
akar végezni.

Elmondta a miniszterelnök, hogy a
folyó év hátralévő idejének tetemes ré-
szét a delegációk tárgyalása fogja igénybe
venni, amely előreláthatólag november
második felében, kevéssel november kö-
zepe után fogja kezdetét venni. Az addig
lefolyó időt a sürgősebb teendők elinté-
zésére kell majd felhasználni.

Az első ülésen benyújtott törvény-
javaslatok közül a polgári törvénykönyv
természetesen csak jóval később ve-
hető a bizottságban is érdemleges tárgya-
lás alá, a többi azonban rövidebb idő alatt
is tárgyalható lesz. A kormány rövid idő
alatt még néhány törvényjavaslatot fog
benyújtani, még pedig — csak a fonto-
sabbakat említve — az igazságügyi-
miniszter a sajtótörvény revíziójára vonat-
kozó törvényjavaslatot, a belügyminisz-
ter a jegyzők és segédjegyzők fizetésének
javítására, továbbá a folyó évben küszö-
bön álló általános vármegyei tisztújítá-
sok elhalasztására, illetőleg a jelenleg
szolgáló vármegyei tisztikar mandátumá-
nak meghosszabbítására vonatkozó tör-
vényjavaslatot. A kormány a legkomo-
lyabban foglalkozik a vármegyei köz-
igazgatás reformjára vonatkozó törvény-
javaslattal, amely remélhetőleg ez év
végén, vagy a jövő naptári év elején be-
terjeszhető lesz a Házban, ugy, hogy az,
ha kellő időt számítunk is ennek a tör-
vényjavaslatnak tanulmányozására és a

Házban való letárgyalására, ez a jövő
nyári szünet előtt a Házban letárgyal-
ható és a jövő év végéig életbeléptethető
lesz. Nem volna tehát célszerű a vár-
megyék közönségét újabb tisztújítás iz-
galmainak kitérni és célszerűbb lesz, ha
rövid, meghatározott időre törvény útján
meghosszabbítatik a jelenleg szolgáló
választott tisztviselők mandátuma.

Természetesen nem lehet részletes költség-
vetési törvényjavaslat is, amely gondos-
kodik az előttünk álló átmeneti féleszten-
dőre az államháztartás vezetéséről. Ez
természetesen nem lehet részletes költség-
vetés ezen átmeneti időszak rövid voltá-
nál fogva, hanem olyan felhatalmazási
törvényjavaslat lesz, amelybe azonban
bele fognak vétetni különösen a beruhá-
zásokat illető ama tételek, amelyeknél ez
a költségvetés eltéréseket fog felmutatni
az 1913. évi költségvetéstől.

Valószínűleg rövid idő alatt abba a
helyzetbe jut a kormány, hogy javaslat-
tal lép a Ház elé a vasuti pragmatikára
vonatkozólag is, amely kérdést nézete sze-
rint újabb tárgyalás és revízió alá kell
venni már csak a vasuti szolgálat szem-
pontjából is, de abból a szempontból is,
hogy a Horvátországgal megzavart jó
viszony tekintetéből kihuzzuk ennek a
kérdésnek méregfogát.

Ezenkívül remélhetőleg benyújthatók
lesznek rövid idő alatt a kereskedelmi
miniszternek azon javaslatai is, amelyek
a tengeri hajózás ügyét vannak hivatva
jelenlegi, mind tarthatatlanabbá váló át-
meneti helyzetéből kiragadni.

A választási törvényvel kapcsola-
tos akció továbbfolytatásaként remélhe-
tőleg szintén nem hosszú idő alatt be-
nyújtható lesz a választókerületek beosz-
tására vonatkozó törvényjavaslat, amely
természetesen sürgős annyiban, hogy a
jövő évi névjegyzék összeállításának mun-
káit már ezen új törvény alapján kell,

hogy meginduljanak, már pedig ezek a
munkálatok március havában, sőt az elő-
készületek február havában veszik kez-
detüket.

Ezekben vázolta a miniszterelnök a
kormány munkaprogramját s ismerte
azt az energiát és munkára való komoly
és határozott törekvést, amely Tisza
István gróf eddigi kormányzását jel-
lemzi, biztosra veheti az ország, hogy a
kormány ezt a munkaprogramot teljes
mértékben végre is hajtja.

Ha az ellenzék ebben a munkában
nem vesz részt, ezzel csak ismét a maga
komolytalanságát és értéktelenségét bizo-
nyítja. De a kormánynak és pártjának a
parlament ebbeli hiányosságát pótolni
kell és pótolni is fogja, mint ahogy eddig
tette és annál nagyobb gondossággal s
energiával fogja megvalósítani az ország
üdvét szolgáló alkotásokat.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagyberekreki meteorológiai állomás
időjárás jelentése.

Október 10.

Barométer esik 755.6. Délután 1.38
órákor: Hőmérő 15.9 C°. Hőmérséklet:
maximum 9-ikén 27.4 C°, min. ma reggel
10.9 C°. Csapadék 9.7 mm. Felhőzet
Cu—St10. Szélirány és erősség SW2. Jós-
lat a következő 24 órára: Változékony,
hűvösebb, sok helyütt csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása
a déli leolvasást tünteti fel a helyi magas-
ságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redu-
kálva. Maximum és minimum este 8 óra 38
perctől másnak este 8 óra 38 percig; csapadék
reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38
percig; felhőzet Ci = fűtőfelhő, Cu = go-
molyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő,
Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = báránnyfelhő,
Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány:
N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet.
Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen
borult. Szél erősség: 0 = szélesend, 8 = nagy
vihár.

A felszabadulás.

Eljött hozzá a szép kalandornő, a
rózsásképű, remegő ajku, hazug ígérete-
kel csábító szemű kis nő. Dallamos
hangján, amelyet a szomorúság, a kiál-
lott szenvedések emléke meg-megtört, el-
mondotta, milyen keserves itt az élet,
ebben a kozmopolita kis fészekben, az
éhes, galád európaiak és a hozzáférhetet-
len arabok között. Mindig, mindig egye-
dül! Az örök fény hazájában, az egymást
felváltogató ünnepélyek sorozatában szí-
vének, életének üressége kétszeresen
bántó.

— Oly szomorú vagyok. Éjjel-nappal
rágódom. Oly keserű könnyeket sírok!
Hová forduljon vigaszt? Multja sötét.
Három évi keserves házasságát, egy fél-
tékeny férj durvaságait túrva, a válás
minden keserve követte.

— A férjem javára dőlt el a pöröm!
Egy semmi kis flört, egy ártatlan kis
hadnagy, ez volt a nagy ok.

A férfi két füllel hallgatta. Nem lá-
tott át e féligazság hamiskás szitáján.
Milyen lesz a jövő? Mert a jelen kétség-
beejtő unalma, a magányos nő ezer vi-
szontagsága rémes.

— Inkább meghalok. Mit ér az élet?

Ez a perc egy világgal ér fel. Milyen
jó maga, hogy hagy a lelkén siránkozni.
Mindjárt észrevettem, hogy nem tuca-
ember.

Istenem, de miket is mondok magá-
nak! Menjen kérem haza, későn van. Mit
gondol felőlem?

A szokásos végszó észre térítette.
Egy éjszaka szerették egymást. A nő be-
fonta a nagyvilági nő eszességével és a
raffinált courtesan fondorkodásával, be-
hunyt szemekkel követte, nem törődött
senkivel, semmivel.

Már hajnalban a szakításon fáradó-
zott a nő. Tán félt, hogy elveszik a saját
utvesztőjében, tán tényleg megérezte,
hogy nem hétköznapi egyszerűséggel áll
szemben és megjéjdt. Kár e férfivel
experimentálni, ez jobbra érdemes, az
ilyen ember veszedelmes. A férfi nem
tudta, hogy e nyugalommal kiejtett szav-
vak a nőnek is megerőltetésébe kerülnek,
sértődve, bántódottan vette tudomásul.
Önérzete, büszkesége szenvedett és ez a
büszkeség vezérelte. Elkészönt és eltávo-
zott. Egy szóval sem árulta el, hogy fáj
neki a válás, hogy bánkodik.

Egyik nap a másik után mult el.
Vég nélküli, hosszú, unalmas napok.
Amelyben a szőke nő folyton ott kísér-
tett, ott ólalkodott a gondolatvilágában.
Minek is akadtak össze? Miért is fáj a
válás? Örök emberi kérdés, oly ódon, oly
ősregi, mint a faj maga, ki tudná meg-
fejteni? Művész volt, művészi kezű, mű-
vészelkü férj, ainek a vonalak szépsége,
a helyzet hangulata kapott meg. A szín és
a meleg egy szerelmese volt, aki a fény
varázslatos játékát és a pompázó ünnep-

séget nem becsülte annyira, mint önszeme,
önfüle káprázatait.

Hetek multak, ő szenvedett, ámde
lelki baja nem javult.

Egy reggelen, egy illatos, gyönyörű
májusi reggelen lelkén rágódva haladt,
amidőn a gárdafelvonulás közelébe ért.
Mintha álmából riadna fel, azt se tudta,
merre jár. Az utca végén, a kavargó por-
felhők között álldogálva, elmerengett a
fegyverek csillogásán. Eszébe jutott: ime
a gárda felvonult. Lám, máskor az ér-
sek halmazával, míg ma, mindentől csö-
mört kapva, ez is hidegen hagyja. Keserű
mosoly futott ajkain végig. Hol van az a
vig gyermek, akit a látott szépségek elra-
gadnak, akit egy gárdafelvonulás meg-
kap. Szinte könnyezni szeretett volna a
mult dicsőségén, avagy a ma szintelen,
szürke sivárságán, bár közeledtek a kato-
nák. A kocsidübürgés között fel-felhang-
zott a közelgő nagy dob ritmikusan
tompá morajlása, kúrtrivalgás élénkítette
az utca zaját, a cintányérok megesattog-
tak. A férfi valami különöset érzett. Mint
a kiszolgált csatáló, fülét hegyezi, szíve
hangosabban vert, halántéka lükte-
tett... Csoda történt vajjon? Ime a
szőke, a rózsás Ellenség képe tovatűnik,
emléke elmosódik...

Mindjobban érdeklődik. A közelgő
harcosok, az aranyzsinóros kék attilák
láttára ereiben a vér hevesebben kering.

És aztán elfelejtődik a nő, nem lát
egyebet, mint a ragyogó, szin pompás arab

— **Hitelesítő közgyűlés.** Ma délelőtt volt a hétfői őszi rendes közgyűlés hitelesítő aktsa a vármegyeházán. Hitelesítők voltak: Menczer Lipót, dr. Klein Mór, Kaufmann István és Mayer Rezső.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter Ternyánszky József és dr. Stefanovics Péter nagyikikindai kir. járásbírói jegyzőket a nagyikikindai kir. törvényszékhez, Simonides Károly és dr. Bodonyi Rezső nagyikikindai kir. törvényszéki jegyzőket pedig a nagyikikindai kir. járásbíróshoz áthelyezte.

— **A megyebizottsági tagok választása.** A vármegye őszi rendes közgyűlése tudvalevőleg október 28., 29. és 30-ikára tűzte ki a folyó év végével lejáró megyebizottsági mandátumokra a választást. Most közöljük itt a választások sorrendjét, amely szerint az egyes választókerületekben a következő napokon lesznek a választások:

Október 28-án Alibunár, Cserépalja, Tamaslaka, Csenta, Torontáludvar, Antalfalva, Torontálvásárhely, Zichfalva, Csatád, Kiszezsény, Száresa, Gyér, Perlasz, Bégaszentgyörgy, Nagytárnok, Kistárnok, Felsőelemér, Alsóelemér, Mokrin, Basahid, Ócsanád, Obesenyő, Nagyszentmiklós, Németszentmiklós, Nagyósz, Ferenczhalom, Révaujfalva, Omlód, Galagonyás, Felsőttebe, Alsóttebe, Perjámos, Pészak, Bogáros, Meieze, Araes, Törökbecse, Gyála, Tiszaszentmiklós, Kübekháza, Garabos, Zsombolya, Nagybeeskerek I. és II-ik választókerület, Nagyikinda I. és II-ik választókerület.

Október 29-ikén: Kevedobra, Nagylajosfalva, Torontálsziget, Arkod, Nagyjeća, Billéd, Klári, Módos, Rezsőháza, Bótos, Katalinfalva, Máriafölde, Szaján, Kiszombor, Bárányos, Táresó, Torontálalmás, Párdány, Torontálgyűlés, Nagyszentpéter, Kisósz, Kumán, Karlova, Beodra, Szóreg, Csóka, Törökkanizsa, Csósztelek, Németseserve.

Október 30-ikán: Opáva, Ujozora, Bánlak, Gyertyámos, Csene, Ócska, Orlód, Beresztóc, Szekerény, Sándoregyháza, Ujpécs, Lovrin, Nagykomlós, Szenthubert.

— **Borítal- és husfogyasztási adó bérbeadása.** A m. kir. nagybeeskereki pénzügyigazgatóságnál október hó 24-én d. e. 9 órakor tartják az arverést Eeska és Ócska borítal- és husfogyasztási adójának bérbeadására. A kikiáltási ár a borítaladóra 2728 K 07 fillér, a husfogyasztási adóra 600 kor. 68 fill. Összesen 3328 kor. 75 fillér.

— **A gyéri tűz.** Tegnap lapunkban megírtuk, hogy Gyéren nagy tűz pusztított, amely elhamvasztotta Gyertyánffy László nagybirtokos gabonamagtárát. Ezt a hírt most azzal pótoljuk,

katonákat, hangzik a klarinét, harsog a kürt. Az égsziúkék szövet, a skarlátvörös sesia, a ragyogó aranyzsinór ott káprázik, ott tündököl a napsütésben. A zenészek után négyesével, puskával a vállukon jönnek a többiek. Ott száguhdanak az egyes csapatok élén a sloughik, mint egy-egy fantóm, mint egy-egy repülő hadisten. A félmeztelen utagyerekek teletorokból ordítanak.

... Aztán továtűnnek a katonák, a tömeg velük vonul, helyreáll az utca szokásos képe, megindul a forgalom, eltűnik az ünnepszerűség.

Milyen szépek, milyen egészségesek ezek a fiúk! A fa- és rézhangszerek milyen különleges melódiával hatnak a fiatalság, az erdő, az abszolút természet dajáját zengedezve.

Mintha a lába gyökeret vert volna, úgy nézett utánuk. A mámoroszerű elragadtatás, amely régenté erőt vett rajta, ismét, most a kürtök hangjára feléledt benne; ott rezgett lelkületében, a zenének, a színek egybefonódó harmóniája, amely meggyógyította, amely felébresztette.

Ismét boldog, szabad embernek érezte magát.

Az önmagán, a nagy Ellenségen aratott győzelem mámorával, győgyultán, tele életkedvvel haladt a katonák után.

Emile Nolly.

hogy az elhamvadt gabona Gyertyánffy László és Gyertyánffy Andor nagybirtokosok közös tulajdona volt s így a tűznek mindketten egyformán közös károsultjai.

— **A nagybeeskereki országos vásár.**

A tegnapi nappal kezdődött meg Nagybeeskereken az őszi országos vásár s ma már, a vásár második napján részben megállapítható, hogy az őszi nagy vásárok megszokott élelnek forgalma ellenében a mostani vásár kedvezőtlen képet mutat. Okul erre az hozható csak fel, hogy egyrészt a gazdák az őszi munkákkal léven elfoglalva, figyelmen kívül hagyták a vásárt, másrészt a fel-felbukkanó koleraesetek miatt egyes vidékekről az állatfelhajtás nem is volt engedélyezhető. Az első vásári napon, amely a szarvasmarha-, juh- és sertésvásárt szokta képezni, már nagyban észlelhető volt a gyenge felhajtás s a lanyha forgalom, a mai napon pedig a lóvásár mutatott hasonló formát. Így tehát nem sok reménységgel nézhetünk a holnapi nap, valamint a holnapután kisebb, ugynevezett „cigányvásár” eshetőségei elé, azok is valószínűleg csak azt fogják igazolhatni, hogy bizony az idei őszi vásár nem sikerült.

— **A téli menetrend.** A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakou I. é. október hó 1-én a téli menetrend lépett életbe, mely a jelenleg érvényben levő nyári menetrenddel szemben a Délvidékre vonatkozólag a következő változásokat tartalmazza:

A budapest-nyugati pályaudvar—orszovai vonalon a Budapestre Czeglédre d. e. 11 óra 55 percekor induló és a Budapestre Czeglédre este 9 óra 20 percekor érkező vasár- és ünnepnap, valamint a Szegedre Kiskunfélegyházára este 8 óra 10 percekor induló és a Szegedre Kiskunfélegyházáról reggel 5 óra 37 percekor érkező naponta vonat megszűnnek, Karansebestől Lugosig a Karansebestől este 10 óra 30 percekor induló tehervonattal a személyszállítás megszűnik.

A temesvár-józsefváros—buziásfürdői vonalon a Temesvár-Józsefvárosra Buziásfürdőről este 9 óra 12 percekor érkező vonat helyett a Temesvár-Józsefvárosra este 7 óra 10 percekor érkező vonat fog közlekedni.

A zsombolya—nagybeeskereki vonalon a Torontálszécsányra reggel 7 óra 55 percekor érkező vonat Nagybeeskerek helyett csak Nagybeeskerek-Bégapartról fog közlekedni.

— **izgalmas hajszja egy tolvajról után.**

Nagyikikindáról írják az alábbi nem mindennapi tolvajhajszát: A napokban éjszaka a vasúti soron levő Róth-féle koresmában az őrtjáró rendőr egy feltűnő idegen utót látott a koresma egy mellékszobájában férfakkal dorbézolni s mivel a nő öltözeté, megjelenése egyaránt gyanús volt előtte, igazolásra szólította fel. Az ismeretlen hölgyet szeladonjai természetesen védelmükbe vették a rendőrről szemben, a leány is ellenállt, úgy, hogy a rendőr kénytelen volt segítség után nézni s felhívta a koresmáros, hogy a leányi addig, míg visszajön, ne bocsassa ki a koresmahelyiségből. Néhány perc múlva mindazonáltal, amikor a rendőr visszafért, az idegen nőnek hiült helve volt már, a koresmabeliek egéretat hagytak neki. A rendőr azonban nem elégedett meg ennyivel, keresésére indult a leánynak, akit hajnal felé meg is talált egy másik helybeli ugynevezett jóhirű koresmában, ahol ifjak társaságában mulatott. Amikor a leány a rendőrt meglátta, kifutott a koresmából és bezárkózott a félreeső helyre. A rendőr nyomában volt, ki akarta feszíteni az ajtót, de mivel nem bírta, bement a koresmába, hogy onnan egy kemény eszközt hozzon, amivel a félreeső hely ajtaját felfeszítse. Ezalatt a lány hirtelen fölfutott a padlásra. A rendőr ide is követte. Mikor pedig a menekülő látta, hogy a padlás ablakain nem szabadulhat, mint ahogy szándékában volt, a földre vetette magát, dulakodni kezdett a rendőrrrel s amikor ez megragadta, dulakodás közben oly erősen beleharapott a rendőr combjába, hogy a vér hatalmas sugárban szökött fel. A rendőr vonszolni kezdte azért lefelé a leányt s

amikor a padlás lépcsőire értek, a leány lerántotta itt magával a rendőrt és be-törte a fejét is. Nagynehezen sikerült végre a dühöngő leányt megkötözni s behozták azután kocsin a rendőrségre. Itt a leány Bár Mariskának nevezte előbb magát s azt mondotta, hogy Temesvárról való, de a temesvári rendőrségről érkezett távirat szerint a leány csak félre akarta vezetni a rendőrséget, mert ilyen nevet nem ismernek. Ugy látszik, valami utazó zsebmetszőt fogott el a rendőrség. A leány most már semmiképpen sem akarja igazi nacionaléját megvallani.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése nagybeeskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek

Színház, művészet.

(*) **Válás után.** Bisson és Mars régi, ötletes vígjátéka, amely még ma is friss erővel neveteti meg a közönséget, tegnap is elég szép házat hozott össze. Az előadás azonban ezuttal nem a legjobbak közül való volt s meglehetősen kuszan és erőltetetten ment. A szereplők közül esupán Balla Kálmán és Táborv Imre voltak teljesen megfelelők s ők ki is aknázták hálás szerepeiket.

(*) **A kikindai színház.** A nagyikikindai színpártoló egyesület választmányja e hó 8-ikán este 6 órakor tartotta választmányi ülését, melynek tárgya a beérkezett pályázatok feletti döntés volt. Miként már megírtuk, komoly pályázó tulajdonképpen csak kettő volt, Nádasdy, a szabadkai igazgató és a székesfehérvári igazgató, Szalkay. A választmány Nádasdy ajánlatát fogadta el, akinek a legelőnyösebb föltételei voltak.

Törvényszék.

Az őszi esküdtzéki ciklus.

— Az esküdtek kisorsolása. —

A nagybeeskereki kir. törvényszék mint esküdtbíróóság idei őszi tárgyalási ciklusának bevezetésképpen ma folyt le a törvényszéken az esküdtek és pótesküdték kisorsolásának aktsa.

A kisorsolási aktsuson Alföldy Ede törvényszéki elnökölt s jelen voltak Benedek Jenő és Rektorisz Károly törvényszéki bírák, dr. Nagy Dezső, az ügyvédi kamara részéről, továbbá Szeley Imre törvényszéki joggyakornok, mint jegyző.

Rendes esküdteknek kisorsolták:

Kaity Spiva, Müller Péter, Prohászka Mihály, Mezei Lajos, Krieger András, Krausz Gyula, Hollinger János, Oszlánczi András, Gille György, Drapos Ferenc, Benes Mihály, Bukovác István, Beck Gábor Géza, Fajka Imre, Abu Ádám, Czikajló László, Krevráth Nándor, Mesznik Imre, Lászlóffy Emánuel, Stana Károly, Kárász György, Stenczer Lipót, Botka Béla, Mihajlovics Kamenkó, Lowieser Mihály, Kelemen Péter, dr. Szamek Gusztáv, Pavalecz József, Lászlószky Rudolf, Hepp Jánost.

Pótesküdték:

Nagy Sándor, Nikolics Bogdán, dr. Podvinecz Izsó, Oláh Gábor, Polyák Márton, Kovács Lajos, Kemény Emil, Perger Rezső, Rátz Jakab, Litavszky Pál.

TÁVIRATOK.

A balkáni helyzet.

A szerb—albán harcok. — „Bolgár összeesküvés”. — A török—görög egyezkedés. Boljetinae Isza halála.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Balkánon most jelentősebb eseményekről nincs hír. A szerbek az albán csapatokat levertek ugyan, de azért, amint az előrelátható volt, még egyre dolguk van az albánokkal, mert ezek guerilla-harcot folytatnak a szerbek ellen, akiknek nagy éberséggel kell őrködniük a megszállott területeken. Törökország és Görögország között legutóbb enyhült a helyzet s legujabban remélik, hogy kikerül a háborút.

Mai jelentéseink a következők:

Az albán—szerb harcok.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Durazzóból ideérkezett jelentések szerint a meghódított területről Tiranaba menekültek beszéltek, hogy az albánok és szerbek között még mindig heves harcok folynak. Az albánok azonban most már nem nyílt csatákban küzdenek a szerbekkel, hanem a hegyek közé vonulva guerilla-harcot folytatnak a szerbek ellen. A menekültek szerint az albánoknak már nincs elég lövészerük s ezért tértek át a guerilla-harcokra.

„Bolgár összeesküvés”.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádi jelentések szerint Úszkübben a szerb hatóságok a bolgárok által szervezett összeesküvést fedezték fel, aminek folytán számos embert letartóztattak. Más oldalról most erre vonatkozólag azt jelentik, hogy a bolgár összeesküvés fölfedezése csak mondva csinált ürügy arra, hogy a szerb hatóságok a nem szerb benlakókat üldözzék.

A török—görög egyezkedés.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Athénből sürgönyzik, Gali bej török megbízott tegnap megjelent Venizelos görög miniszterelnök-nél s bemutatta a nagyvezér parancsát, amely a török csapatok demobilizációját elrendeli. A török megbízott arra kérte Venizeloszt, hogy hasonló parancsot adjanak ki az aegai tengeri hajórajnak, hogy a Tráciában levő török csapatok hazaszállítása akadálytalanul megtörténhessék.

Boljetinae Isza halála.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, Boljetinae Isza, az albán banda-vezér meghalt. Boljetinacot valószínűleg meggyilkolták.

A KÉPVISELŐHÁZ ELNÖKÉNEK FELHÍVÁSA AZ ELLENZÉKI KERÜLETEKHEZ.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben nagy figyelmet kelt Beöthy Pál képviselőházi elnöknek tegnapi felszólítása, hogy a kerületek hívják fel ellenzéki képviselőket törvényhozói kötelességeik teljesítésére. Talpraesettnek mondják a házelnök beszédét, mert valóban úgy áll a kérdés, hogy a képviselőházon kívül mandátum nélkül is bárki politizálhat, amint

hogy politizálnak is milliók, de ha valakinek képviselőházi mandátuma van, annak kötelessége, hogy a parlamentben politizáljon.

AZ UJONCLÉTSZÁM.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Krobotin hadügyminiszter tegnap automobilon Bécsből Budapestre érkezett s magával hozta a hadseregfejlesztési programnak új, átdolgozott tervezetét s azt bemutatta Tisza István gróf miniszterelnöknek. A miniszterelnök hír szerint azonban ezt a tervezetet sem fogadta el s újabb átdolgozását kérte a programnak. Krobotin még tegnap ismét visszautazott Bécsbe s ma Stürgkh gróf osztrák miniszterelnöknek mutatta be az átdolgozott programot, de az osztrák miniszterelnök szintén Tisza István gróf álláspontjára helyezkedett.

NEM ÉPITENEK UJ HADIHAJÓKAT

Budapest, okt. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A hadügyminiszterium tengerészeti osztályának elnöke ma nyilatkozatot küldött be a Neue Freie Pressehez, amelyben kijelenti, hogy a tengerészeti osztály semmiféle új hadihajó építését nem tervezi.

A NÉMET CSÁSZÁR BÉCSBEN.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, most már véglegesen megállapították, hogy Vilmos német császár e hó 25-én Bécsbe, illetőleg Schönbrunnba érkezik királyunk meglátogatására.

A DELEGÁCIÓK ÉS AZ ELLENZÉK.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Khuen-Héderváry Károly gróf, a munkapárt elnöke kijelentette, hogy az ellenzéki pártoknak ezuttal is küldenek a delegációkba való meghívást.

AZ ÉRTÉKTÖZSDÉRŐL.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktözsde a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 822, Osztrák Hitel 624, Koronajáradék 80.90, Osztrák-Magyar Államvasut 695, Jelzáloghitelbank 423, Leszámitoló Bank 510, Hazai Bank 281, Magyar Bank 551, Kereskedelmi Bank 3710, Rimamurányi 681, Salgótarjáni 751, Általános Közszémbánya 1040, Közúti Vasut 636, Villamos Vasut 358, Adria —.

TÖZSDE.

(Árak 50 kilogrammonkint.)	
Buza (októberre)	10.46
Buza (1914. áprilisra)	11.30
Rozs (októberre)	8.02
Rozs (1914. áprilisra)	8.10
Zab (októberre)	7.42
Zab (1914. áprilisra)	7.50
Tengeri (1914. májusra)	6.32

A nagybecskereki járás főszolgabirájától.
7814—913. szám. 790—3.2

Pályázati hirdetmény.

Magyarszentmihály községben 1000 korona évi fizetéssel rendszeresített **irnok-végrehajtói állásra** pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyó évi október hó 30-áig** adják be.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Nagybecskerek, 1913. évi október hó 8-án.

Lowieser Imre, főszolgabíró.

Torontáli iparművész

jutányosan készít művészi diszoklevelet, illusztrációt, könyvdiszket, plakátokat, levélfejeket, címkéket, reklámcédulákat és bármilyen iparművészeti tervezést.

Megrendelések a „Torontál” kiadóhivatalába intézendők. 425—x 48

A zombolyai járás főszolgabirájától.
7695—913. szám. 770—3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye zombolyai járásához tartozó ujonnan rendszeresített **magyarszernyei körorvosi állásra** pályázatot hirdetek. Ezen orvosi körhöz Magyarszernye székhellyel Molyfalva és Toba községek tartoznak.

A körorvos javadalmazása az 1908. évi XXXVIII. t.-c. szerinti fizetés és korpótlék, továbbá egy uradalmi épületben öt szobából álló természetbeni lakás, minden mellékhelyiséggel, udvarral és kerttel és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak. A rendszeres kiszállások alkalmával Molyfalva és Toba községek természetben szolgáltatják a fuvart.

Megjegyzem még, hogy Magyarszernye adóközség határában fekvő gróf Csekonics uradalom a körorvost — külön szerződés mellett — a gazdaságaiban alkalmazott tisztség, cselédség és mindennemű munkások, illetőleg mindezek családai egészségügyi külön ellátását külön is díjazza, erre nézve azonban a hatóságot semminemű befolyás vagy kötelezettség nem illeti és a pályázók ezt kizárólag az uradalommal intézzék el. Ezen uradalmi külön díjazás a következő:

1. A Magyarszernye adóközségben fekvő uradalmi majorok összes személyzete és mindennemű munkásai, illetőleg azok családai orvosi ellátásáért (mehoz minden esetben fogat adatik) készpénzben évi 2400 korona.

2. A rendelő szoba fűtésére 6 (hat) köbméter kemény tüzfifa.

Felhívom mindazon orvostudor urakat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7. szakaszában előírt képesítésüket, eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a zombolyai főszolgabírói hivatalhoz **folyó évi november hó 5-én délután 5 óráig** nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem. A német nyelv ismerete kívánatos.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Zombolya, 1913. évi október hó 3-án.

Fóris, főszolgabíró.

Hirdetéseket

jutányos áréri közöl a

„Torontál”

pol. napilap kiadóhivatala.

Magyarszentmárton község előljáróságától. 1480—913. szám. 798—1.1

Hirdetmény.

Közírré tételük, hogy Magyarszentmárton község határában folyó évi október hó 7-én 1 darab 7 év körüli v. pej-szörű, középmagas kancaló felfogatott.

A tulajdonos folyó évi október hó 20-ig alulírott községi előljáróságnal jelentkezhetik s tulajdonjogát beigazolhatja.

Ha tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonos a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat mint gazdátlan jószág 1913. évi október hó 20-án d. e. 9 órakor nyilvános árverésen el fog adatni.

Magyarszentmárton, 1913. évi október hó 9.

Magyarszentmárton község előljárósága.

Antalfalvai járás főszolgabírájától. 6911—913. kig. szám. 794—2.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvásárhely községben üresedésbe jött községi II. segédjegyzői állásra és községi irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat — előbbieket az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előirt minősítésüket igazolva — szabályszerűen felszerelt bélyeges kérvényüket 1913. évi október hó 26-ig hivatalomhoz nyújtsák be.

A segédjegyző évi fizetése 1600 korona, lakbér 240 korona és négyszer ismétlődő 100 korona ötödéves korpótlék.

Az irnok fizetése évi 720 korona.

A választást 1913. évi október hó 31-ik napján délelőtt 8 órakor fogom Torontálvásárhely községében megejteni.

Kelt Antalfalván, 1913. évi október hó 7. napján.

Zsiross, főszolgabíró.

Farkasd község előljáróságától. 1741—913. szám. 800—3.1

Hirdetmény.

Farkasd község tulajdonát képező, a község határára kiterjedő vadászati jog bérlete 1914 január 1-től 1919 december 31-ig terjedő hat évre folyó évi november hó 3-án a község-házán tartandó nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Közelebbi feltételek meg tudhatók a jegyzői irodában.

Farkasd, 1913. évi október hó 7. é.

A községi előljáróság.

A törökbecsei járás főszolgabírájától. 10440—913. szám. 788—3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Kuman községben megüresedett kör-orvosi állásra pályázatot hirdetek.

A körorvos javadalmazása az 1908. évi XXXVIII. t.-cikk 10. §-ának értelmében 1600 korona évi fizetés, továbbá Kuman község pénztárából évi 600 korona működési pótlék és 300 korona lakbér, végül Tiszatarros község pénztárából évi 400 korona működési pótlék.

A körhöz az 5692 lakossal bíró Kuman és az 1778 lakossal bíró Tiszatarros községek tartoznak.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7 §-ában előirt képesítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt, valamint nyelvismeretüket is feltüntető kérvényüket hozzám f. e. november hó 15-ig nyújtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A választás napját később fogom meghatározni.

Törökbecsén, 1913. évi október hó 1-én.

Báró dr. Csávossy Ignác, főszolgabíró.

MINDEN ANYA szíveleje meg, hogy a különböző tészták, mint torta, rétes, sóchok, gombóc, puding, felfújt, fánk, metélt, pala-csinta, béles, omelette stb sok tekintetben — főleg gyermekeknel — felette ártanak a hústelekeknek, ha dr. Oetker-féle sütőporral à 12 fillér készülnék, mert így nemcsak táplálók, hanem könnyen emészthetők is, ami ismét fő-kép gyermekeknel kimondhatatlanul nagy előny. Készítsen ezért gyermekének sok új tésztát dr. Oetker sütőporával, ami a meg-felelő utasítással mindenütt kapható. Egészséges, tápláló és olcsó. Ügyeljünk, hogy valódi dr. OETKER-féle gyártmányt kapjunk. 80(1)—5.3

A nagybecskereki járás főszolgabírájától. 8637—913. szám. 789—3.2

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán megüresedett lazarföldi körállatorvosi állásra pályázatot hirdetek.

A körhöz Lazarföld község székhelyiely Bótos, Bégafo, Ernőháza és Zsigmondfalva községek tartoznak.

A körállatorvos évi fizetése 1200 korona, husszemle díjak és fuvar természetben, magán-gyakorlatának díjazása hatóságilag van meg-állapítva.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy állat-orvosi oklevéllel és eddigi működésüket igazoló okmányokkal fe szerelt pályázati kérvényüket hozzám 1913. évi október hó 30-ig nyújtsák be.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Nagybecskerek, 1913. évi október hó 8-án.

Lowieser Imre, főszolgabíró.

Szeged—Nagykikinda—nagybecskereki egyesült h. é. vasut. — Érvényes 1913 október hó 1-től.

Table with train schedules for Szeged-Karlova-Nagybecskerek and Nagykikinda-Karlova. Columns include train numbers (Szv.), departure/arrival times, and station names. Includes a note: * Feltételes megállás.